

bogumili, muslimani, bosna
herzegovina

СВЕТИ ЈОВАН ЗЛАТОУСТИ

БЕСЕДА ПРВА

На велики четвртак

О издајству Јудином, о Пасхи,
предавању св. тајни и о
незлопамћењу

екуменизам,
екуменизам
календар

Данас треба вашој љубави мало да говорим. Мало, не зато што би вас дуг говор спутавао и што би вам тешко пао, јер се не могаше наћи који други град који је слушању слова Божијег с толико љубави одан, већ зато што данашња прилка захтева краткословије, јер видим да многи од верних к причешћу страшним тајнама журе. Па да би могли од ове трпезе користи имати, а и божанствене поуке не лишити се, потребно је да умерен однос поставим, како би се ви могли двоструко окористити, па упућени нашом поуком са страхом и трепетом и нужном побожношћу да би приступили страшном и страховитом причешћу.

На данашњи дан је, љубљени, Господ наш Исус Христос предан био, јер ове наступајуће вечери ухватише га Јудеји и одведоше га.

Но немој туговати када слушаш да је Христос предан, или тугуј и заплачи, на не над преданим

Христом, но над издајником Јудом. Јер Издани је васиону спасао, а издајник је душу изгубио, и Издани седи на небу с десне стране Оца, а издајник се у аду, чекајући неумитну казну, налази. Над њим дакле заплачи и уздиши, за њим сузу пусти јер је и Господ наш над њим заплакао, као што то и јеванђелист тврди, говорећи: “Рекавши ово Исус се узбуди духом, и посвједочи и рече: Заиста, заиста вам кажем, један од вас издаће ме.” (Јн. 13, 21).

А зашто поста жалостан?

Да своју срдачну љубав објави и нама покаже, да не треба над оним којем се зло чини, но над оним који зло чини, плакати. Јер злочинство је горе од страдања, а претрпити зло није зло, већ је зло чинити зло, а то је зато што страдање Царству небеском приводи, а злочинство нам ад и мучење справља, као што сведочи Свето Писмо: “Блажени прогнани правде ради, јер је њихово Царство небеско” (Мат. 5, 10).

Видиш ли како се ономе који се злопати Царство небеско у плату и награду даје? А послушај како злочинство казну и мучење доноси. Рекавши Павле о Јудејима да су Господа убили и пророке изгнали додао је: “којима ће свршетак бити по дјелима њиховим” (2. Кор. 11, 15). Гле, како гоњени Царство Небеско примају, а

гониоци гнев Божији на себе навлаче.

Ово што сам до сада говорио, није речено узалуд, но због тога да се ни ми на наше непријатеље не срдимо, но да их сажалевамо и плачемо над њима јер су управо они прави страдалници тиме што нам непријатељства чине. Па ако нашу душу и на то навикнемо, моћи ћемо се и за њих молити.

Четврти је већ дан данас како саветујем да се и за непријатеље наше Богу молимо, а то чиним зато да би се речи наше поуке у вама утврдиле и непрестаним саветовањем да би се у вама укорениле. А говорим вам због тога да би нарастање срцбе одбацили и гневљивост умирили тако да, кад молитви приступате, без срцбе будете, јер ни Христос није то препоручивао због наших непријатеља да би им погрешке опраштали, него и због нас самих јер више примаш него што дајеш када непријатељу прашташ.

Како више примам, рећи ће ко?

Ако ти непријатељу преступе будеш опростио, и теби ће Господ грехе учињене против њега опростити, а ти су греси неизгладиви и неопростиви, а они се и лако лече и опраштају. Ево чуј шта Илија о томе својим синовима говори: “Кад човјек згријеши

човјеку, судиће му судија; аји кад ко згријеши Господу, ко ће молити за њ?” (1. Самуил. 2, 25), зато се ова рана ни молитвом не лечи лако. Али ако се молитвом и не лечи, лечи се кад ближњим нашим грехе отпуштамо. Зато је и Христос грехе против Бога назвао десет хиљада таланата, а грехе против нас сто динара. Па отпусти сто динара, да ти се десет хиљада таланата опрости. Но о молитви за непријатеље до сада смо довољно говорили, зато, ако је угодно, вратимо се на реч о издајништву и да видимо на који је начин наш Господ био издан.

“Тада један од Дванаесторице, по имену Јуда Искаротски, отиде првосвештеницима, И рече: Шта ћете ми дати и ја ћу вам га издати?” (Мат. 26, 14-15).

Ове речи су веома јасне и наизглед не означавају ништа више осим онога што је њима речено. Али ако подробно сваку реч проучимо, увидећемо да је потребно детаљно разматрање и да свака има веома дубок смисао а посебно зато што о времену говоре јер није јеванђелист узалуд нагласио и није просто рекао “отиде”, већ је рекао “тада отиде”.

“Тада”.

Кажите ми када и зашто се на време обазире? Шта тиме жели да каже?

Није узалуд јеванђелист рекао “тада”, јер они који Светим Духом говоре, без расуђивања и без узрока не говоре.

Па шта значи та реч “тада”?

Непосредно пре тога беше приступила и блудница са бочицом мирисног уља и њиме је главу Господњу помазала чиме је велику услугу Христу учинила и своју велику веру, дубоко послушање и усрђе показала, а тиме је дакле начин живота променила и бољом и честитијом постала. И баш онда када се блудница покајала и Господа свога на милост приволела, тада је ученик свога Учитеља издавао. Зато је дакле, рекао “тада” да ти не би, кад приметиш да ученик припрема издају свога Учитеља, слабост Учитељу приписивао пошто је Учитель тако велику снагу у себи имао, да је и блуднице послушању приволео.

Али како је, рећи ће ко, могло бити да неко ко је на блуднице тако утицао, није могао ученика к себи приволети?

Могао је он то учинити, али не хтеде никога насилно к добродетељи приводити нити принуђавати да неко остане доследан његовој науци.

“Тада отиде”. И ова реч “отиде” велики смисао у себи садржи. Јер нити је издајник био позван од свештеничких поглавара, нити је био принуђен ни насилно

одведен, но сам је зло замислио и такву намеру, без ичијег подстицаја, сам спровео.

“Тада отиде један од Дванаестице”.

А шта нам говори то: “један од Дванаестице”?

Исус је као што знамо имао и друге ученике, њих седамдесет, али они беху на другом месту и не удостојаваху се толике части нити имаху толику слободу, а најзад њима не беху ни толике тајне саопштаване као дванаестици јер дванаестица беху посебно припремљени и сачињаваху царски сабор, а и пријатељи учитељеви се називаху. Па да би знао да је Јуда од њих отпао и да није био само прости ученик, но један од изабраних, речено је: “Један од Дванаестице” чиме је као појединац Јуда прекорен. А Матеј се не стиди што је то написао.

А зашто се не стиди?

Да ти спознаш да јеванђелисти увек и у свему истину говоре и ништа не скривају, па и ово не прикри што можемо срамним сматрати. А баш то, што је наизглед прекора достојно, као што су издајник, разбојник и крадљивац Господ је великих блага удостојавао и до последњег је часа трпео, учећи га, саветујући и на сваки начин о њему старајући се, још више показује човекољубље Господње. Јер Господ није крив

што је Јуда био немаран, а то и блудница сведочи јер када је почела на себе пазити она се спасла.

Зато, гледајући на блудницу немој очајавати, а гледајући на Јуду немој се у себе уздати јер је и удање у себе и очајавање погубљено, и то зато што удање у себе чини да падне и онај који стоји, а очајавање не допушта ономе ко је пао, да се подигне. А то је и Павле мислио када је рекао: “Зато који мисли да стоји да пази да не падне” (1. Кор. 10, 12). Дакле имамо два примера и како је ученик, када је мислио да стоји пао, и како је блудница, иако је под грехом стењала, уморна. К паду је наша воља и произвољност лако склона, па смо дужни да се са свих страна чувамо и ограђујемо.

“Тада један од Дванаесторице, по имену Јуда Искариотски, отиде првосвештеницима”. Видиш ли из каквог је друштва отпао? Видиш ли какву је науку презрео и колико је велико зло нерад и немар?

“Јуда, по имену Искариотски”.

Зашто ми место његове постојбине помињеш, када га ја нисам познавао?

“Јуда, по имену Искариотски”. Зашто дакле помиње град из којег је?

Зато што је био још један ученик Јуда којег су зилот

(ревнитељ) звали. Па да не би због истоветности имена учињена грешка, јеванђелист је морао начинити разлику, па је по добродетељи Јуду зиолотом (ревнитељем) назвао, а другог Јуду није по злоћи његовој назвао. Јер није рекао: “Јуда издајник” иако приличи да, као што је онога по добродетељи назвао, овога по злоћи његовој назове и каже: “Јуда издајник”. Али је Јуда таквог именовања поштеђен да би се и ти научио ближње своје језиком да не вређаш.

“Тада један од Дванаесторице, по имену Јуда Искаротски, отиде првосвештеницима, И рече: Шта ћете ми дати и ја ћу вам га издати?”

О, да поганих речи! Та како му из уста изиђоше? Како их језик покрену; како му се тело не скамени и како срце не ужасну?

“Шта ћете ми дати да вам га издам?” Овом ли те је Христос учио, кажи ми? Та зар није насупрот томе говорио: “Не носите злата ни сребра ни бакра у појасима својим” (Мат. 10, 9) чиме би унапред случај твог среброљубља отклонио? Није ли свагда саветовао, а осим тога зар није и ово рекао: “Ако те ко удари по десном образу твојем, окрени му и други” (Мат. 5, 39).

“Шта ћете ми дати да вам га издам?” Да чудног безумља! Зашто, кажи ми? Какву ти, малу или

велику кривицу Учитељу своме нађе, те га издајеш? Зар зато, што ти власт над демонима подари, што ти моћ даде да свакојакe болести лечиш, проказу снимаш и мртве васкрсаваш? Зар зато што те је изнад мучења смрти поставио, те му тако благодариш? Ох, дрскости или боље, ох среброљубља! Јер сва је та зла среброљубље породило. Сребра пожелевши издаде Учитеља.

Тако је злокобно то среброљубље! И оно је погибелније него кад и сам демон заплењене душе њим запаја, пошто доводи човека до тога да ништа не познаје, ни самога себе ни ближње своје, па ни природне законе; а уз то и са ума своди и управо бесним чини. Та погледај само колико је блага баш и из Јудине душе поистрзао! Где је договор са Учитељем? Где дружење с њим, заједничка трпеза, чудотворство, учење, саветовање, наука? И све ово због среброљубља мораде заборавити. Као што Павле рече: “Јер је коријен свију зала среброљубље” (1. Тим. 6, 10).

“Шта ћете ми дати да вам га издам?” Велико је безумље у овим речима. Зар издајеш оног, кажи ми, који цео свет одржава, над бесима власт има, мору заповеда и који је Господ васцеле природе?

Али да би високоумље Јудино посрамио а уједно и доказао, јер ни

издан не би могао бити да сам није пристао на то, погледај шта Господ чини.

У само време издаје, кад су по њега “са буктињама и свјетиљкама и оружјем” (Јов. 18, 3) дошли, питаше их “кога тражите?”. То доказује да не познаваху онога кога беху дошли да ухвате. Толико је дакле малодушан Јуда при издаји био, да није одмах могао видети ту присутног кога је издати хтео иако су толике буктиње светлеле. А то је и јеванђелист означио кад је рекао да су “са буктињама и свјетиљкама” дошли па га опет нису видели.

Скоро сваки дан је и делима и речима Христос Јуду опомињао, не кријући да му је познат онај који ће га издати. Али никад га није јавно и пред другима укоравао да га не би постидео, а исто тако није то ни прећутао да се не би усудио, мислећи да то може сакрити да га без страха изда. Често је говорио: “Један ће ме између вас издати” а опет издајника није именовано. А сем тога, много је он и о паклу говорио а много и о небеском царству, доказујући силу своју и у једноме и у другоме, како у мучењу грешника тако и у награђивању праведника. Али Јуда све то презираше док га опет Бог не хтеде силом на добро приволети, пошто нас је створио да слободно можемо да бирамо између добрих и злих

дела, и пошто жели да ми својом вољом, а не по присили добри будемо. Зато ако нећемо он нас неће принудити, нити силом кога приморавати. Јер, ко је по принуди добар, тај није добар! Па је и Јуда у својој вољи слободан остао и у својој власти је имао не покоравати се а и на среброљубље не лакомити се. Али пошто је срце своје до слепила довео, па је одмах чим је рекао: “Шта ћете ми дати да вам га издам?” спасење своје изгубио. Зато што је хтео да ово слепило предочи и срдитост Јудину да укори, рекао је јеванђелист да је у само време издаје близу њих он, тј. онај који је изрекао: “Шта ћете ми дати да вам га издам?” стајао, а опет оног, ког је издати хтео, није видео.

А и слепило то као и силу Господњу не доказује само та околност, но и оно што кад је тихим гласом Христос запитао кога траже “одступише назад и попадале на земљу (Јов. 18, 6). Јер тек онда, кад ни ово није помогло да од свог безобразног дела одступе, сам се је Исус предао као да је овако говорио: Ја сам све оно што се мене тицало учинио; моћ сам своју открио и доказао да ви немогуће дело прдужимате; хтедох дакле гневљивост вашу умирити али кад ви то не хтедохте, но при свом безумљу остваристе, ево вам се ја сам предајем.

А ја сам вам све ово рекао да не би ко Христа кривио што Јуду није обратио и паметнијим и добронамернијим учинио. Јер питање и јесте како је требало добронамерним да га учини, принудом или да он сам то изабере? Но ако је принудом то требао учинити, ништа бољи не би био јер нико силом добар не може бити, а ако је хтењем и вољом требао то учинити онда је већ све учињено. Не штети пак мелем примити није кривица лекара него онога који корист одбацује. А погледајмо колико се Господ старао да би га придобио и спасао. Учио га је свакој мудрости а делом и речју га је поучавао, подарио му је власт над демонима, да може чинити чуда, претио муком, и преклињао обећањем Царства, тајне намере му је укоревао а да га није именовано, ноге му је као и осталима опрао, соли и заједничке трпезе га је удостојио и није пропустио ништа, ни мало ни велико, што би му на корист било, те ништа мање он је својевољно у злу и непоправљивости остао.

И да разумеш да се заиста и он могао поправити но није хтео, и да је сво зло само из његовог немара произашло, послушај . . . Одмах, чим га је предао одбацио је тридесет сребреника и рекао: “Сагријеших што издадох крв невину” (Мат. 27, 4).

А због чега је то било? Кад си га гледао како чудеса чини ниси говорио: “Сагријеших што издадох крв невину”, но шта? “Шта ћете ми дати да вам га издам?”, а кад је злоћа своју намеру остварила, кад је издајство учињено, и грех се навршио, онда си безакоње своје познао? Па шта из овога можемо да видимо? То, да кад смо немарни савети нам ништа не вреде, а кад смо опрезни, онда и сами себе ободрити можемо. Јер и овај не слушаше док га Учитељ учаше, а кад ни једног наставника не беше сама га савест нападе, те се и без учитеља промени и пошто своју дрскост осуди, баци оних тридесет сребрника.

“Шта ћете ми дати да вам га издам? А они му положише тридесет сребрника” (Мат. 26, 15), тако наставља Свето Писмо. Погодише се дакле за крв бесцену. А што узимаш, о Јудо! Тридесет сребрника! Та Христос је дошао да за васцели свет крв ту, о којој се ти погађаш и бесрамно уговараш, бадава пролије. И шта је? Шта бесрамније бити може од оваквог пазара?

А “тада приступише и други ученици” “Тада”. Када? Када се ово збивало, када се је издајство делом обистињавало? Када је Јуда самога себе погубљавао: “приступише ученици Исусу говорећи му: Гдје хоћеш да ти уготовимо да једеш

Пасху?” (Мат. 26, 17).

Видиш ли разлику између једног и осталих ученика? Онај издаје Господа, а ови се о пасхи брину; онај уговоре саставља а ови се услузи спремају. А једна те иста чудотворства, једну те исту науку а подједнаку власт и онај и ови примаху. Откуд је дакле придошла оваква разлика?

Ја одговарам: из самоопредељења. Јер самоопредељење је у свему и свуда узрок како добрих тако и злих дела.

“ Гдје хоћеш да ти уготовимо да једеш Пасху?”

На овај дан је онда вече било. И будући да Господ своју кућу није имао, зато га питају: Гдје хоћеш да ти уготовимо да једеш Пасху?” Тј. ми немамо ни свог властитог дома, намамо стана, ни крова. Нека чују ово они који светле домове, дуге ходнике и простране ограде подижу, нека чују да Христос нема места где би главу склонио. Зато дакле питају апостоли: Гдје хоћеш да ти уготовимо да једеш Пасху?”.

А какву Пасху?

Не ову нашу, но ондашњу јудејску. Ону су ученици зготовљавали, а ову нашу сам је створио, и не само то, но он је сам Пасхом постао.

Гдје хоћеш да ти уготовимо да једеш Пасху?”

То је била јудејска Пасха јер је у Мисиру установљена.

Па зашто је њу Христос јео?

Зато што је све што законом беше дато, испунио као што је и рекао кад се крстио: “Тако нам треба испунити сваку правду” (Мат. 3, 15) а због тога је и дошао да од проклетства закона род људски искупи и сам закон разреши по написаном: “посла Бог Сина својега, који се роди од жене, који би под законом, Да искупи оне који су под законом” (Галат. 4, 4-5). Па да не би неко казао да га је укинуо зато што је тежак и оптерећујући и да га није лако испуњавати, зато га сам први испуњава, те га тек онда укида. Зато је и Пасху јео јер и она беше по закону.

А зашто заповедаше закон да се једе пасха?

Јудеји су били неблагодарни према своме добротинитељу па су и у време када им је чињено добро заборављали заповед Божију. Јер када беху изашли из Мисира, иако видеше да се море поделило и опет саставило и многа друга чуда, опет говораху: “Хајде начини нам богове, који ће ићи пред нама” (2. Мој. 32, 1).

Шта говориш? Чудеса су ти још пред очима и ти заборави добротинитеља?

Пошто су дакле, они толико безосећајни и неблагодарни били, зато их је Бог празником обавезао да би се присећали примљених дарова, те је зато заповедио

празновање Пасхе. “Да кад те син твој – рече – успита: шта је то пасха?” одговориш му: да су некада праоци наши овчијом крвљу прагове на својим становима помазивали, како би целату када дође и то опази, улазак предупредили. Па је празник био успомена на њихово ондашње избављење.

А нису они имали само корист зато што их је празновање на та стара добротинства подсећало, но другу и већу, што је тиме појединцима предсликавао оно што ће се тек догодити. Јер старозаветно јагње беше предлика другог, духовног јагњета и тако ондашња овца предлика оне друге овце, и прво беше сенка а дуго истина и пошто се сунце истине појавило, морала је сенка ишчезнути јер кад сунце изађе сенка нестаје; тако су на једној трпези обе пасхе извршаване тј. и она у слици и ова у истини. И као што живописци на једној те истој дасци линије повлаче и сликају све док на крају сликом идентично ономе што виде не изнесу; тако и Христос чињаше, јер је на истој трпези пасху и у слици и у истини изложио. “Гдје ћеш да ти зготовимо да Пасху једеш?” И онда је била јудејска пасха. Али при изласку сунца није потребна свећа, па кад истина дође сенка треба да ишчезне.

Ово ја Јудејима говорим зато што они сигурно сматрају да још увек пасху празнују и што са бестидном помишљу бесквасна срцем необрезани постављају.

Та кажи ми с каквим правом вршиш ту пасху, Јудејине! Храм је твој срушен, жртвеник разорен, светиња над светињама погажена и сви начини жртвовања су укинута. Па зашто смеш да таква безаконата дела чиниш? Некада, кад те у Вавилон одведоше они што су те поробили говораху ти: “Пјевајте нам пјесму Сионску” (Пс. 137, 3), а ти ниси могао то поднети као што и Давид о томе сведочи, када говори: “На водама Вавилонским сјеђасмо и плакасмо; о врбама сред њега вјешасмо харфе своје” тј. певницу, гусле, гајде и остало (јер су те справе стари употребљавали и њима песме своје пратили па и онда кад су у ропство били одведени те исте инструменте су са собом понели због успомене на обреде који су им својствени, а не због употребе) и тамо “искаху који нас заробише да пјевамо, и који нас оборише да се веселимо”. Но ми одговорисмо: “како ћемо пјевати пјесму Господњу у земљи туђој?” (Пс. 137, 4).

Ето видиш. На туђој земљи ниси могао да поднесеш песму Господњу да запеваш, а смеш пасху Господњу да на туђој земљи вршиш?

Видите ли каква је то глупост? Видите ли какво безакоње? Кад их непријатељи тераху, ни песме не хтеше на туђој земљи певати, а сада сами, без присиле и без наговора, противно закону Божијем чине.

Ето како бесквасно мрско постаје, празновање то преступ је закона, а за јудејску пасху виче нема места.

Некада је дакле јудејска пасха била, но данас је она разрешена и Пасха је духовна, коју је Христос предао, уведена. Јер “кад јеђаху, узе Исус хљеб – тако је написано – и благословивши преломи га, и даваше ученицима, и рече: Узмите, једите; ово је тијело моје” (знају хришћани о чему ми говоримо) а тако “узе чашуи заблагодаривши даде им говорећи: Пијте из ње сви; Јер ово је крв моја Новога завјета која се пролијева за многе ради отпуштења гријехова” (Мат. 26, 26-28).

И Јуда је био присутан када је Христос то говорио. “Ово је тијело моје” које си ти Јуда за тридесет сребреника продао; “ово је крв моја” за коју си се ти мало пре бесрамно са неблагодарним фарисејима погађао.

Какво милосрђе Христово и какво беспримерно безумље Јудино! Овај га за тридесет сребреника продаваше а Исус се и после тога није двоумио да своју

пресвету крв и за њега самог, само да се покајао, пролије. Присутан је, кажем, и Јуда ту био и свештеном се трпезом насладио. Јер као што му је, као и осталим ученицима ноге опрао: учинио га је и учесником свештене трпезе, да не би никакав узрок своје оправдању имао, ако би при намишљеној злоћи и даље остао. Све је дакле, што је било до Господа, учињено; Али Јуда остаде при својој злој намери!

Но време је да се овој страшној трпези приступа.

Приступајмо дакле, сви са чистим срцем и са поуздањем. Нико међу вама да не буде Јуда; нико нечастив; нико срџбу злобну са собом да не носи; нико нека не проговара својим устима једно, а у срцу друго да скрива, јер је тај исти Христос и овде присутан; и онај који је онда ону трпезу уредио уређује и данас ову, пошто ово што је постављено, не претвара човек у тело и крв но Он сам, за нас распети, Исус Христос. Свештеник, који тамо стоји и речи оне проговара, само тек слику Христову представља; а сила је и благодат Божија. “Ово је тијело моје” рекао је Он. И сама та реч његова претвара ово, што је постављено. И као што је она заповед: “Рађајте се и множите се, и напуните земљу” једном изречена, и без престанка се у свим временима делом испуњава,

крепећи нашу природу за рађање нове деце; тако и ова реч једном речена, све од тог времена на свакој трпези у свим црквама па до данашњих дана жртву припрема и припремаће чак до другог Христовог доласка.

Нико, говорим, да не приступа с лицемерјем, нико ко је злбом испуњен, нико ко срџбу злопамћења у мисли својој носи, да се не би на суд свој причестио. Јер “тада” речено је, тј. по пријему жртве оне, уселио се беше ђаво у Јуду; не да би владикино тело презирао, но зато што му беше познат немар и безобразлук Јудин; да се и ти увериш, да он навалице насрће и напада на оне који недостојно Божанствене тајне примају, као што је то и са Јудом било. Јер части су само за оне корисне, који су их по заслуги примили; не пак за оне који их и не заслужише и на тај начин су подложни кињењу а не користи.

Не говорим ја ово да вас застрашим, но да вас сачувам. Због тога и опет потврђујем све ово да неко не би Јудом постао и да нико са злопамћењем не приступа.

Ова је жртва духовна храна! И као што телесна храна ако у стомак који покварене мокроте у себи има, упадне, још више болест повећава, не због своје природе, но због поремећаја црева; тако исто и са духовним тајнама бива. Јер и она

кад се у душу испуњену злбом уложе, особито јој шкоде и погибао наносе опет, не због својстава тајни, но због недостатка душе која их прима.

Нико дакле нека нема злих помисли, но нека очисти срце своје, јер чистој приступамо жртви, а душу чинимо светом, јер се то и за један дан може постићи.

А на који начин?

Ако си са непријатењем својим у завади, одбаци гнев, излечи рану и непријатељство отклони, да корист од страшне трпезе имаш, јер светој и страшној трпези приступаш, па замишљај кад на постављено погледаш, као да самог закланог Христа гледаш.

А зашто он беше убијен?

Да примири и небеса и земљу, да тебе и другом анђела учини, и с Богом васцелу васиону помири, тебе бившег непријатеља и злотвора да љубимцем учини. Он је душу своју за зле предао, а ти стално у завади са својим ближњима стојиш. Па како и можеш да овој трпези мира приступаш? Он се исто тако није одрекао ни да не умре за тебе а ти не можеш да поднесеш да ближњем свом, и то више ради себе самог, опростиш? Па зар то није сваког карања достојно?

Али приметите ко: “зло ми је чинио и покрао ме је”.

Па шта је и то? Та и све

имаће да ти је преотео, опет ти није толико зла нанео као што је Јуда Христу, па опет је изливену своју крв дао на спасење и онима који је излише. А шта ти имаш да овоме равно изнесеш? Ако непријатељу не прашташ, не чиниш њему зло, но себи самоме. Њега си у настојећем животу увредио а себе учинио неопростивим и неизвињивим на будућем суду. Јер Бог ништа тако не мрзи као човека који је злопамтило, који гордо срце и гневљиву душу има. А послушај и шта говори: “Ако, дакле, принесеш дар свој жртвенику, и ондје се сјетиш да брат твој има нешто против тебе, Остави ондје дар свој пред жртвеником, и иди те се најприје помири са братом својим, па онда дођи и принеси дар свој”(Мат. 5, 23-24).

Шта говориш, да оставим дар?

Увек треба да поступаш тако као што Он заповеда. Јер ради помирења с братом твојим и ова је жртва принесена. А ако је ради твог помирења са ближњима твојим принесена, а ти опет непомирен приступаш, онда се узалуд и са овон жртвом залажеш, јер је овај принос теби некористан остао. Испуни дакле пре свега то, због чега је жртва принесена, па ћеш је онда на корист примити. Та зато и Син Божији сиђе да нашу природу са Оцем измири; и не сиђе само

зато, но да би и нас, ако то чинили будемо, по написаном: “Блажени миротворци, јер ће се синови Божији назвати” (Мат. 5, 9). А оно што је јединородни Син Божији учинио, учини и ти по моћи људској како због свог тако и због мира твога ближњег. Зато те и сином Божијим назива кад помирен приступаш, а зато се и у време приноса жртве ни о којој другој заповести не говори осим оној, да се са братом твојим мириш јављајући ти да је то од свега највеће .

Ја бих желео да ову своју беседу и даље продужим али и ово што је до сад речено довољно је за оне, само ако су и запамтили, који пажљиво слушају.

Опомињимо се дакле ових речи и свету љубав и страшно друг с другом целивање не избацујмо из ума, пошто ово сједињава срца наша и чини нас да смо једно тело, па ако ни због чега другог а оно због тога што се сви једним телом причешћујемо. Па и сјединимо се у једно тело, не тела један са другим смешавајући, но са љубављу душе једну с другом везујући. Јер на крају, ако смо и врло праведни, а злопамтимо, сва би нам праведност штетна и бесплодна била и ништа нам не би могла у вези спасења користити.

Зато, кад то знамо, свако непријатељство одбацимо и пошто

савест своју очистимо, уз кротост и смиреност приступимо трпези Христовој с којим Оцу свака слава, част и држава заједно са Цветим Духом сада и свагда и у све векове векова, Амин.